ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс:+387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Фоча
за период 01.01.-31.12.2022. године

Број: РВ050-23

Бања Лука, 10.07.2023. године

САДРЖАЈ

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА 1

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја 1

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА 5

Извјештај о ревизији усклађености 5

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА 7

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ 9

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ) 10

1. Увод 10

2. Провођење препорука из претходног извјештаја 10

3. Закључак о функционисању система интерних контрола 11

4. Набавке 14

5. Припрема и доношење буџета 15

6. Финансијски извјештаји 15

6.1. Извјештај о извршењу буџета 16

6.1.1. Приходи и примици 16

6.1.2. Расходи и издаци 17

6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит 20

6.1.4. Нето финансирање 21

6.1.5. Разлика у финансирању 21

6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима 21

6.2. Биланс успјеха 21

6.2.1. Приходи 21

6.2.2. Расходи 22

6.2.3. Финансијски резултат 23

6.3. Биланс стања 23

6.3.1. Актива 23

6.3.2. Пасива 26

6.3.3. Ванбилансна евиденција 28

6.4. Биланс новчаних токова 28

6.5. Временска неограниченост пословања 28

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе 28

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје 29

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета Општине Фоча који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2022. године; Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 02 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји корисника буџета Општине Фоча истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године код Општинске управе, Јавне установе Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, Јавне установе Туристичка организација општине Фоча, Јавне установе Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и Јавне установе Музеј „Стара Херцеговина“ није организован и извршен сходно одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер комисија за попис није утврдила стварно стање на основу екстерне потврде салда потраживања и обавеза, акције и учешћа у капиталу и нематеријална произведена имовина није обухваћена пописом, а дјелимично су обухваћени земљиште, путеви и јавна расвјета. Такође, извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Грантови су прецијењени у износу од 270.347 КМ за колико су потцијењене субвенције, јер субвенције за суфинансирање изградње зграде за младе брачне парове су евидентиране у оквиру грантова, што није у складу са чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. овог Извјештаја:

Помоћи у натури су прецијењене у износу од 895.000 КМ за колико су потцијењени приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти, јер улагање из Програма јавних инвестиција Републике Српске у нефинансијску имовину Општине Фоча је евидентирано на помоћи у натури од правних лица из земље, што није у складу са чланом 65. став (1) тачка 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.2.2.2. и 6.3.1.1. овог Извјештаја:

Расходи амортизације су прецијењени за износ од 25.542 КМ за колико је потцијењена вриједност зграда и објеката, јер амортизација путева није вршена од момента када је средство расположиво за коришћење сходно МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 71).

Расходи од усклађивања вриједности имовине су потцијењени за износ од 27.265 КМ за колико су прецијењена краткорочна потраживања, јер потраживања по основу закупа земљишта и пословног простора, која нису наплаћена дуже од 12 мјесеци од датума доспијећа, нису коригована и класификована као сумњива и спорна потраживања у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. овог Извјештаја:

Краткорочна потраживања су потцијењена за износ од 53.277 КМ, за колико су прецијењена дугорочна потраживања, јер није извршена рекласификација потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а која доспијевају на наплату у року до годину дана у износу од 104.848 КМ и потраживања за која је продужен рок плаћања на период дуже од годину дана у износу од 51.571 КМ, што није у складу са чланом 62. став (1) и чланом 68. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. овог Извјештаја:

Остала дугорочна потраживања и финансијски резултат ранијих година су прецијењени за износ од 46.494 КМ за колико су потцијењена спорна остала краткорочна потраживања и корекција осталих краткорочних потраживања, јер доспјела потраживања из ранијег периода нису класификована по рочности на краткорочна и нису коригована сходно члану 60. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и члану 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Инвестициона имовина је потцијењена за износ од 620.520 КМ за колико су прецијењене зграде и објекти, јер је инвестициона имовина евидентирана у оквиру зграда и објеката, што није у складу са МРС ЈС - 16 Инвестициона имовина (параграф 12) и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје корисника буџета Општине Фоча за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања. У Напомена објелодањено је да су финансијски извјештаји састављени према начелу сталности уз претпоставку да Општина Фоча неће обуставити пословање у догледној будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета Општине Фоча за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.
Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.
Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.
Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.
Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије

у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Главни ревизор

Бања Лука, 10.07.2023. године

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета Општине Фоча за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима корисника буџета Општине Фоча за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Општина Фоча је обрачунала и исплатила једнократну помоћ за обиљежавање новогодишњих и вјерских празника у Општинској управи, што није у складу са чланом 15. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Фоча.

Јавна установа Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча је обрачунавала плате уз примјену већег или мањег коефицијента од прописаног чланом 8. Правилника о платама, накнадама и другим примањима у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча.

Такође, Јавна установа Музеј „Стара Херцеговина“ Фоча је обрачунавала плате уз примјену мањег коефицијента од прописаног одредбама члана 9. Закона о платама запослених у области културе Републике Српске.

Уговори о дјелу су закључени за послове који представљају редовну дјелатност Општине Фоча и односе се на послове који су систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи Општине Фоча, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Општина Фоча није планирала ни донијела посебне одлуке за покретање поступака јавних набавки у укупном износу од 197.984 КМ, што није у складу са чланом 6.,17. и 18. Закона о јавним набавкама. Наведене набавке се односе на угоститељске и културне услуге, одржавање возила, осигурање возила и запослених, услуге штампања, услуге информисања и медија, рачунара, резервних дијелова за рачунаре, ауто гума, додатних количина канцеларијског материјала, горива и додатних радова на уређењу градске пијаце, радова на тргу, реконструкције крова, уређење простора код зграде суда и санације локалних путева.

Такође, набавке радова појединачне вриједности изнад законом прописаног износа вршене су дијељењем предмета набавке, односно директним споразумом и то за

набавку радова на изградњи јавне расвјете, асфалтирању и санацији путева и тротоара, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање корисника буџета Општине Фоча обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање корисника буџета Општине Фоча.

Бања Лука, 10.07.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

1) евидентирање пословних промјена у систему главне књиге трезора и затварање рачуноводствене године врши до рока за предају годишњих финансијских извјештаја у складу са чланом 10. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

2) класификација субвенција, грантова, потраживања која доспијевају у периоду до годину дана и потраживања за која је продужен рок плаћања на период дуже од годину дана врши у складу са чланом 62. став (1), чланом 68. став (6) чланом 94. и 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;

3) приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти код уступања нефинансијске имовине од других јединица власти евидентирају у складу са чланом 65. став (1) тачка 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

4) обрачун амортизације врши од момента кад је средство расположиво за коришћење сходно МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 71);

5) корекција потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци врши сходно члану 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

6) на позицији акције и учешћа у капиталу почетно признавање врши у складу са чланом 67. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

7) евидентирање инвестиоцине имовине врши сходно МРС ЈС - 16 Инвестициона имовина (параграф 12) и члану 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

8) примијени ревалоризациони модел вредновања за нематеријалну непроизведену имовину сходно члану 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

9) на ванбилансним позицијама укњижи вриједност датих мјеница као средство обезбјеђења за сервисирање дуга по основу емисије обвезница и дугорочног кредита у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ да обезбиједи да се:

10) поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са Правилником о

начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;

11) обрасци финансијских извјештаја достављају у прописаним роковима сходно члану 47. став (8) и члану 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

1) закључивање уговора о дјелу врши за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду;

2) обрачун накнада по основу једнократне помоћи врши у складу са чланом 15. Колективног уговора за запослене у Општинској управи општине Фоча;

3) платне листе, аналитичке евиденција о платама и помоћне књиге чувају сходно члану 10. и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;

4) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се именује одговорно лице, сачини план, годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Општини, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом;

5) путни налози за службена путовања попуњавају у складу са тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;

6) планирање, покретање и избор поступака јавних набавки, одлуке о избору и поништењу набавки врши у складу са чланом 6.,15., 17., 18., 69. и 70. став (6) Закона о јавним набавкама;

7) скупштини општине доставља приједлог одлуке о извршењу ребаланса буџета у поступку усвајања ребаланса буџета сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ да обезбиједи да се:

8) обрачун плата врши у складу са Правилником о платама, накнадама и другим примањима у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча.

Препоручује се директору ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ да обезбиједи да се:

9) обрачун плата врши у складу са одредбама Закона о платама запослених у области културе Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4,9-11;
- Закон о трезору;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, поглавље VIII члан 59 - 72;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Одлука о извршењу буџета Општине Фоча за 2022. годину;
- Одлука о буџету Општине Фоча за 2022. годину и Одлука о ребалансу буџета Општине Фоча за 2022. годину;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Колективни уговор за запослене у Општинској управи Фоча;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о платама запослених у области културе Републике Српске;
- Закон о раду, члан 5-17; члан 26-96, члан 204-208;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида члан 26. и 27;
- Правилника о платама, накнадама и другим примањима у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама, члан 89;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о концесијама, члан 32;
- Закон о комуналним дјелатностима, члан 6 -12; 20- 25 и члан 41;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Правилник о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Фоча (у даљем тексту: Општина) је организована у 26 мјесних заједница и заузима површину од 1.115 км^2. Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2022. годину, Општина је сврстана у средње развијене јединице локалне самоуправе Републике Српске.

Општина извршава обавезе утврђене Уставом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом и другим важећим прописима којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и финансирање Општине. Послови Општине обухватају послове из самосталне надлежности и послове пренесене посебним законима. Општина је организована у складу са Законом о локалној самоуправи. Органи Општине су Скупштина и начелник. Скупштина је представнички орган, орган одлучивања и креирања политике Општине, а чини је 25 одборника. Начелник заступа и представља Општину, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад. Начелник је носилац извршне власти у Општини.

Општина послује у систему локалног трезора (СОФИ), у коме се као буџетски корисници појављују потрошачке јединице Општинске управе (Скупштина општине, Општинска управа и Остала буџетска потрошња), Јавна установа Центар за социјални рад Фоча, Јавна установа Дјечији вртић „Чика Јова Змај“, Јавна установа Музеј „Стара Херцеговина“, Јавна установа Туристичка организација општине Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, Српска централна библиотека „Просвјета“ Фоча и Јавна установа Средњошколски центар Фоча. Српска централна библиотека „Просвјета“ Фоча је финансирана из буџета Општине Фоча у дијелу материјалних и текућих трошкова, а оснивач је Српско просвјетно и културног друштво „Просвјета“ Источно Сарајево. Општина има власништво у капиталу КП „Комуналац“ а.д. Фоча, ПВиК „Извор“ а.д. Фоча, ЈУ Дом здравља Фоча, ЈУ Апотека Фоча и „Енергана-Фоча“ д.о.о. Фоча.

Ревизијом је обухваћен Консолидовани финансијски извјештај којег чине финансијски извјештаји Општинске управе и осталих буџетских корисника.

На достављен Нацрт извјештаја није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италик словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију за 2019. годину у којем је дала седам препорука за финансијске извјештаје и седам за усклађеност. Општина није у прописаном року доставила Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске, одговор у којем износи радње које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају за период 01.01- 31.12.2019. године сходно члану 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14). Проведено је 10 препорука, а четири препоруке нису проведене.

Препоруке дате Општини, које нису проведене у 2022. години, односе се на признавање потраживања и корекцију потраживања (тачка 6.3.1.2. извјештаја), евидентирање средстава обезбјеђења уговорених обавеза (тачка 6.3.3. извјештаја), провођење поступака јавних набавки (тачка 4. извјештаја) и усклађивање Правилника

о платама и другим накнадама запослених у Центру за културу и информисање Фоча (тачка 3. извјештаја)

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Општине су дефинисани постојећим интерним актима (Статут Општине, Пословник Скупштине Општине, Одлука о оснивању Општинске управе, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о интерним контролним поступцима и други). Одлуком о оснивању и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи дефинисана су подручја одговорности, надлежности органа, те начини финансирања и функционисања Општине.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи Општине Фоча („Службене гласник Општине Фоча“ број 16/17, 3/18, 10/18, 3/19, 7/19, 3/21, 8/21, 2/22, 3/22 и 9/22) уређена је организациона структура Општинске управе, послови, радна мјеста и услови за обављање послова у Општинској управи, потребан број запослених, статус запосленог, одговорност запослених, јавност рада и друга питања значајна за рад Општинске управе. На дан 31.12.2022. године у Општинској управи је било запослено 95 извршилаца, од којих су 92 извршилаца на неодређено вријеме и три функционера. Код нижих буџетских корисника било је запослено 74 извршиоца.

Општина је у 2022. години закључила уговоре о дјелу са четири физичка лица ради обављања послова (дигитализације документације, припреме и имплементације пројеката, достављање поште и одржавање информационог система) који представљају редовну, основну дјелатност и који су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи Општине Фоча, што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21).

Општинска управа је исплатила једнократну помоћ за обиљежавање новогодишњих и вјерских празника у износу од 200 КМ по запосленом, што није у складу са чланом 15. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Фоча (“Службени гласник Општине Фоча” број 6/21 и 4/22), јер истим није прописана ова врста помоћи.

Обрачун плате у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча вршен је уз примјену већег или мањег коефицијента од прописаног чланом 8. Правилника о платама, накнадама и другим примањима у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча.

Обрачун плате у ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ Фоча је вршен уз примјену мањег коефицијента од прописаног одредбама члана 9. Закона о платама запослених у области културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 11/19, 105/19, 49/21, 119/21 и 68/22), јер Правилник о платама и другим накнадама запослених није усклађен са истим. Правилник о платама и другим накнадама запослених у ЈУ Туристичка организација Општине Фоча и Центру за културу и информисање Фоча у 2022. години није усклађен са одредбама Колективног уговора за запослене у Општинској управи Фоча, а што је отклоњено у току ревизије и сходно томе није дата препорука.

Општина није обезбиједила чување платних листи и аналитичких евиденција о платама у материјалном и електронском облику сходно члану 10. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Општина је почетком 2023. године изгубила дигиталне податке помоћних књига основних средстава и потраживања (објелодањено у напоменама), због информатичке грешке чиме није обезбиједила чување података пословних књига сходно члану 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20). Реконструкција помоћне књиге основних средстава је вршена према подацима

пописа на дан 31.12.2021. године, што је омогућило обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме. Евидентирање пословних промјена у систему главне књиге трезора (у даљем тексту: ГКТ) и затварање рачуноводствене године је вршено након прописаних рокова за предају годишњих финансијских извјештаја, што није у складу са чланом 10. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18). Као посљедица наведеног, сачињавање и достављање консолидованих годишњих финансијских извјештаја Министарству финансија Републике Српске је извршено након прописаног рока (тачка 6. извјештаја).

У складу са Рјешењем о именовању Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђене су неусклађености са чланом 17., 18. и 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер комисија за попис није утврдила стварно стање на основу екстерне потврде салда потраживања и обавеза, дјелимично су обухваћени земљиште, путеви и јавна расвјета, акције и учешћа у капиталу и нематеријална произведена имовина није обухваћена пописом, нису извршене припремне радње идентификовања одређене имовине инвентурним бројевима, пописне листе нису овјерене од стране одговорног лица уз навођење тачног датума њиховог пријема и нису сачињене у два примјерка, а извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења пописа код ЈУ Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ утврђене су неусклађености са чланом 17., 18. и 20. поменутог Правилника, јер комисија за попис није утврдила стварно стање на основу екстерне потврде салда потраживања и обавеза, а извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза. Такође, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Центар за социјални рад Фоча и Центар за културу и информисање Фоча су извјештај о извршеном попису доставили након рока за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја, што није у складу са чланом 20. став (2) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Начелник није именовао одговорно лице, задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, није сачињен план за успостављање финансијског управљања и контроле ни годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима и нису предузете друге активности сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17), а које се односе на попис и опис пословних процеса који се проводе, успостављање књиге пословних процеса, идентификовање и процијене ризика, као и друге активности захтијеване наведеним прописима.

На путним налозима за службена путовања у иностранству није евидентирано вријеме преласка границе, чиме није могуће утврдити вријеме проведено у иностранству, како је прописано тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 57/21).

Контролне активности нису успостављене према члану 9.,11.,12. и 13. Правилника о интерним контролним поступцима, због чега није омогућено праћење реализације уговора, што је за посљедицу имало чињеницу да су одређени уговори са добављачима извршени изнад уговорених вриједности, затим вршене су набавке одређених роба и услуга за које нису постојали уговори и одлуке. Информације и комуникације нису функционисале између одјељења у Општинској управи у дијелу планирања набавки, што је за посљедицу имало непровођење дијела поступака јавних набавки.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- ***закључивање уговора о дјелу врши за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду;***
- ***обрачун накнада по основу једнократне помоћи врши у складу са чланом 15. Колективног уговора за запослене у Општинској управи општине Фоча;***
- ***платне листе, аналитичке евиденција о платама и помоћне књиге чувају сходно члану 10. и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;***
- ***евидентирање пословних промјена у систему главне књиге трезора и затварање рачуноводствене године врши до рока за предају годишњих финансијских извјештаја у складу са чланом 10. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;***
- ***успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се именује одговорно лице, сачини план, годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Општини, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом;***
- ***путни налози за службена путовања попуњавају у складу са тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.***

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ да обезбиједи да се обрачун плата врши у складу са Правилником о платама, накнадама и другим примањима у ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Фоча.

Препоручује се директору ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ да обезбиједи да се обрачун плата врши у складу са одредбама Закона о платама запослених у области културе Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ да обезбиједи да се поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2022. годину планиране су набавке укупне вриједности 1.749.749 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: без ПДВ-а). Општина Фоча је усвојила план набавки 11.07.2022. године, а исти није објавила на својој веб-страници, што није у складу са чланом 17. Закона о јавним набавкама важећи у периоду прије ступања на снагу измјена и допуна закона, којим је прописано да у року од 60 дана од усвајања буџета мора објавити план набавки на својој веб-страници за робе и услуге чија је вриједност већа од 50.000 КМ и за радове чија је вриједност већа од 80.000 КМ. Према извјештају о реализацији у току године проведено је 127 поступака набавки у износу од 2.463.970 КМ без ПДВ-а, од чега отвореним поступком у износу од 1.669.883 КМ, конкурентским захтјевом за доставу понуда у износу од 423.194 КМ и директним споразумом у износу од 370.893 КМ. Набавке се односе на грађевинске радове на одржавању и модернизацији путева, радове на изградњи паркинга, реконструкцији трга, зимско одржавање путева, набавке горива, угља , одржавање јавне расвјете и др.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 9 поступака (три отворена, два конкурентска захтјева и четири директна поступка) укупне вриједности 1.411.810 КМ без ПДВ-а, што чини 57% реализованих набавки (у даљем дијелу текста ове тачке сви износи су без ПДВ-а).

За извођење радова на асфалтирању пута Хум–Брштеновица у дужини 3,9 километара процијењена је вриједност у износу од 388.290 КМ, а након проведеног отвореног поступка закључен је уговор 28.07.2022. године у вриједности од 431.140 КМ, што је веће од процијењене вриједности и осигураних средстава за коју Општина није поништила поступак сходно члану 69. став (2) тачка е) Закона о јавним набавкама. По наведеном уговору, Општина је закључила Анекс уговора 5.10.2022. године којим је смањила дужину извођења радова за 500 метара и укупну вриједност радова за 42.850 КМ, чиме је додала и мијењала услове утврђене у тендерској документацији и цијену у најповољнијој понуди, што није у складу са чланом 72. став (5) Закона о јавним набавкама.

Општина није планирала ни доносила посебне одлуке за покретање набавки које се односе на угоститељске и културне услуге (83.591 КМ), одржавање возила (12.004 КМ), осигурање возила и запослених (5.530 КМ), услуге штампања (3.666 КМ), услуге информисања и медија (6.000 КМ), набавке рачунара (3.752 КМ), резервних дијелова за рачунаре (1.215 КМ), ауто гума (5.504 КМ), затим додатне количине канцеларијског материјала (6.122 КМ), горива (22.973 КМ) и додатне радове на уређењу градске пијаце (26.027 КМ), радова на тргу (9.185 КМ), реконструкцију крова (5.856 КМ), уређење простора код зграде суда (3.678 КМ) и санацију локалних путева (2.880 КМ), што није у складу са чланом 6.,17. и 18. Закона о јавним набавкама.

Проведено је 17 директних поступака за извођење радова на изградњи јавне расвјете укупне вриједности од 64.624 КМ, 16 директних поступака на санацији путева и тротоара укупне вриједности од 77.862 КМ и два директна поступка на асфалтирању путева укупне вриједности од 11.985 КМ. Наведени поступци не одговарају предвиђеним вриједносним разредима набавки, што није у складу са чланом 14. и 15. став (6) Закона о јавним набавкама.

Општина није објављивала на својој интернет страници одлуке о избору најповољнијег понуђача и поништењу поступака набавки сходно члану 70. став (6) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се планирање, покретање и избор поступака јавних набавки, одлуке о избору и поништењу

набавки врши у складу са чланом 6.,15., 17., 18., 69. и 70. став (6) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Општина је припрему и израду буџетског захтјева за 2022. годину вршила у складу са инструкцијама Министарства финансија Републике Српске. Одлуком о усвајању буџета Општине за 2022. годину („Службени гласник Општине Фоча“ број 16/21) одобрен је буџетски оквир у износу од 12.900.000 КМ. Скупштина општине је донијела Одлуку о усвајању ребаланса буџета 2022. године („Службени гласник Општине Фоча“ број 12/22) којом је одобрен буџетски оквир у износу од 16.800.000 КМ. Скупштина Општине је усвојила Одлуку о извршењу буџета Општине Фоча за 2022. годину („Службени гласник Општине Фоча“ број 16/21), али усвајањем ребаланса буџета није донијела одлуку о извршењу ребаланса буџета за 2022. годину, јер приједлог исте није достављен од стране начелника Општине сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14,103/15 и 15/16).

Ребалансом буџета је планирано финансирање активности Општине из буџетских прихода које чине (порески приходи 10.467.772 КМ, непорески приходи 3.100.000 КМ, грантови 930.000 КМ, трансфери између различитих јединица власти 1.906.000 КМ), примици за нефинансијску имовину (97.000 КМ), остали примици (121.000КМ) и неутрошена намјенска средства из 2021. године (178.228 КМ).

Ребалансом буџета одобрена су средства за расходе за лична примања (4.337.200 КМ), расходе по основу коришћења робе и услуга (2.991.400 КМ), грантове (2.429.700 КМ), субвенције (390.000 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општина и градова (2.509.300 КМ), издатке за нефинансијску имовину (2.997.700 КМ), издатке за отплату дугова (622.000 КМ) и остале издатке (89.700 КМ) и друго. Након ребаланса буџета извршено је 13 реалокација у вриједности од 193.165 КМ. Буџетска резерва у износу од 98.478 КМ је распоређена одлукама начелника Општине највећим дијелом на трошкове одржавања, издатке за нефинансијску имовину и субвенције.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се скупштини општине доставља приједлог одлуке о извршењу ребаланса буџета у поступку усвајања ребаланса буџета, сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине Фоча за 2022. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17 и 17/22). При сачињавању Консолидованог финансијског извјештаја за 2022. годину извршено је додавање нето имовине из биланса стања КП „Комуналац“ а.д. Фоча, ПВиК „Извор“ а.д. Фоча, ЈУ Дом здравља Фоча и ЈУ Апотека Фоча у Консолидовани биланс стања и елиминација свих претходних улагања које Општина признаје у ГКТ у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Консолидовани обрасци годишњег финансијског извјештаја са Напоменама нису достављени у предвиђеном року Министарству финансија Републике Српске

(достављени са закашњењем), што није у складу са чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Такође, ЈУ Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ нису доставили у прописаном року излистане/попуњене обрасце (финансијских извјештаја) и образложења у електронској и материјалној форми надлежној служби за финансије Општине, што није у складу са чланом 47. став (8) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Центар за социјални рад Фоча, Центар за културу и информисање Фоча, ЈУ Туристичка организација општине Фоча, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ и ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ да обезбиједи да се обрасци финансијских извјештаја достављају у прописаним роковима сходно члану 47. став (8) и члану 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2022. године исказано је у обрасцу Периодичног извршења буџета (у даљем тексту: ПИБ) на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу. У обрасцу Периодичног извршења по фондовима (у даљем тексту: ПИФ) је исказан фонд 01 и фонд 03 – фонд грантова.

Општина је у обрасцу ПИБ за фонд 01 у 2022. години исказала укупне буџетске приходе и примитке у износу од 16.388.131 КМ, што је 2% ниже у односу на буџетски оквир, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 15.253.173 КМ, што је за 9% ниже у односу на буџетски оквир.

6.1.1. Приходи и примици

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи су исказани у износу од 16.206.568 КМ. Приходе чине порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи су исказани у износу од 10.576.636 КМ, а највећим дијелом се односе на индиректне порезе прикупљене од Управе за индиректно опорезивање БиХ (9.458.513 КМ), порезе на имовину (270.979 КМ) и порезе за лична примања и приходе од самосталне дјелатности (818.311 КМ).

Непорески приходи су исказани у износу од 2.849.166 КМ, а највећим дијелом чине их приходи од закупа и ренте (467.018 КМ), административне накнаде и таксе (27.848 КМ), комуналне накнаде и таксе (119.933 КМ), накнаде по разним основама (1.726.811 КМ), приходи од пружања јавних услуга (485.922 КМ) и остали непорески приходи (14.333 КМ).

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на накнаде за шуме (883.472 КМ), коришћење минералних сировина (323.223 КМ) и уређивање грађевинског земљишта (164.050 КМ).

Приход од пружања јавних услуга састоји се од прихода општинских органа управе (87.784 КМ) и властитих прихода буџетских корисника (398.138 КМ).

Грантови су исказани у износу од 868.564 КМ, а односе се на грантове из иностранства (49.715 КМ) и грантове из земље (818.849 КМ). Грантови из иностранства се односе на грант од „Caritasa“ (16.000 КМ) за реконструкцију зелене пијаце и на пројекат Т.А.Р.А. (23.127 КМ) од Општине Плужине. Грантови из земље

највећим дијелом се односе на грант ЈП „Путеви Републике Српске“ а.д. (454.299 КМ) за пројекат „Изградња и модернизација путне мреже општине Фоча“ и Министарства за рад, социјалну политику, расељена лица и избјеглица Кантона Сарајево (350.000 КМ) за суфинансирање изградње моста у насељу Викоч.

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 1.912.452 КМ, а односе се на трансфере од државе (87.777 КМ), трансфере од ентитета (1.823.820 КМ), трансфере од јединица локалне самоуправе (720 КМ) и трансфере од фондова обавезног социјалног осигурања (129 КМ). Трансфери од државе највећим дијелом се односе на трансфере члана Предсједништва БиХ (40.000 КМ) и Министарства финансија и трезора БиХ (46.377 КМ) за централну изборну комисију Фоча.

Трансфери од ентитета највећим дијелом се односе на трансфер Владе Републике Српске за пројекат суфинансирања стамбеног збрињавања младих брачних парова у Општини Фоча у износу од 800.000 КМ, а на основу Одлуке о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из Буџета 2022. године („Службени гласник Републике Српске“ број 9/22, 12/22, 14/22, 17/22, 19/22, 23/22, 30/22, 32/22, 33/22, 38/22, 45/22, 58/22 и 60/22).

Дио трансфера се односи на трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите (935.009 КМ) за туђу његу и инвалиднине за кориснике ЈУ Центар за социјални рад Фоча.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 153.335 КМ, а чине их примици за нефинансијску имовину (82.843 КМ) и остали примици (70.492 КМ).

Примици од нефинансијске имовине односе се на примитке за непроизведену сталну имовину (73.909 КМ) и примитке од залиха материјала, учинака робе и стиног инвентара (8.934 КМ).

Остали примици се у потпуности односе на остале примитке из трансакција са другим јединицама власти.

6.1.2. Расходи и издаци

6.1.2.1. Расходи

Расходи су исказани у износу од 12.366.984 КМ, а чине их текући расходи (12.321.288 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти (45.696 КМ).

Текуће расходе чине расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења робе и услуга, расходи финансирања, субвенције, грантови, дознаке, расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти и расходи по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 4.335.488 КМ и односе се на обрачунате плате запослених у Општини за 2022. годину. Чине их расходи за бруто плате запослених у износу од 3.343.108 КМ, расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада у износу од 871.462 КМ (највећим дијелом их чине накнаде за превоз на посао и са посла у износу од 27.741 КМ, накнаде за топли оброк у износу од 284.077 КМ, регрес за годишњи одмор у износу од 211.996 КМ и порези и доприноси на накнаде у износу од 332.178 КМ), расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 50.378 КМ и расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто) у износу од 70.540 КМ (највећим дијелом их чине отпремнине по колективном уговору у износу од 7.355 КМ, новчане помоћи приликом

рођења дјетета у износу од 6.060 КМ, остале једнократне помоћи у износу од 27.966 и порези и доприноси на отпремнине и једнократне помоћи у износу од 17.134 КМ).

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани су износу од 3.012.531 КМ, а односе се на расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, режијског материјала, материјала за посебне намјене, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга и на остале некласификоване расходе.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 433.650 КМ. Највећим дијелом их чине расходи по основу утрошка електричне енергије (104.840 КМ), централног гријања (54.172 КМ), угља (61.097 КМ) и услуге коришћења фиксних телефона (27.433 КМ).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 63.648 КМ, а највећим дијелом чине их расходи за компјутерски материјал (8.867 КМ), обрасце и папир (20.183 КМ) и материјал за одржавање чистоће (16.150 КМ).

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 86.580 КМ, а највећим дијелом чине их расходи за материјал за потребе образовног процеса (15.917 КМ) и остали материјал за посебне намјене (64.112 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 599.862 КМ, а највећим дијелом чине их расходи за одржавање објеката друмског саобраћаја (471.263 КМ), услуге и материјал за текуће поправке и одржавање осталих грађевинских објеката (25.866 КМ), одржавање спортско-рекреативних терена, уређења зелених површина (34.874 КМ) и одржавање превозних средстава (15.407 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 63.202 КМ и највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка бензина (4.269 КМ) и утрошка нафте и нафтних деривата (38.428 КМ).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 156.178 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе за објављивање тендера, огласа (9.800 КМ), геодетско-катастарске услуге (11.624 КМ), услуге штампања, графичке обраде (16.296 КМ), израду пројектне документације (20.297 КМ) и остале стручне услуге (28.818 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 912.881 КМ, а највећим дијелом чине их расходи за чишћења јавних површина (466.570 КМ), утрошак електричне расвјете на јавним површинама (116.329 КМ) и уређење простора (123.738 КМ).

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 696.530 КМ и највећим дијелом чине их расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа (494.143 КМ), расходи по основу репрезентације (166.675 КМ) и остали непоменути расходи (15.578 КМ).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови су исказани у износу од 108.585 КМ, а односе се на расходе по основу камата на обвезнице у земљи (48.413 КМ) и расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи (60.172 КМ).

Субвенције су исказане у износу од 406.108 КМ, а односе се на субвенције јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства и субвенције нефинансијским субјектима.

Субвенције јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства су исказане у износу од 166.514 КМ, а односе се на подстицај пољопривредне производње у 2022.години на подручју општине.

Субвенције нефинансијским субјектима су исказане у износу од 239.594 КМ, а односе се на субвенције додијељење предузећима по основу субвенције за запошљавање приправника на подручју општине.

Грантови су исказани у износу од 1.778.856 КМ, а односе се на грантове у земљи (1.775.965 КМ) и грантове у иностранству (2.891 КМ).

Грантови у земљи се односе на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи (1.179.198 КМ), остале текуће грантове (235.969 КМ), капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи (80.650 КМ) и остале капиталне грантове у земљи (280.147 КМ).

Текуће грантове непрофитним субјектима у земљи највећим дијелом чине текући грантови организацијама и удружењима и то политичким (30.000 КМ), хуманитарним (49.992 КМ), спортским и омладинским (677.464 КМ) и грантови за афирмацију породице, и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица (242.138 КМ).

Исказани текући грантови непрофитним субјектима у земљи у износу од 18.000 КМ односе се на евидентиране грантове заједници етажних власника за санацију фасаде, што није у складу са чланом 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер исти представљају капиталне грантове.

Капитални грантови непрофитним субјектима у земљи односе се на средства додијељена Српској православној црквеној општини Фочанској (13.650 КМ) на основу Одлуке о планирању и обезбјеђењу средстава за суфинансирање партерног уређења Храма Светог Саве у Фочи („Службени гласник Општине Фоча“ број 6/22). Наведеном Одлуком је прописано да ће се средства у износу од 563.409 КМ у наредних осам година планирати и обезбиједити из буџета Општине (првих 12 мјесеци по 1.950 КМ, а осталих 86 мјесеци по 6.279 КМ). Српска православна црквена општина Фочанска се кредитно задужила код Нове банке а.д. Бања Лука, а као инструмет обезбјеђења закључен је Уговор о цесији са Општином којом Српска православна црквена општина Фочанска потраживања од Општине која ће настати у будућем временском периоду у износу од 450.000 КМ уступа Новој банци а.д. Бања Лука.
Остали капитални грантови у земљи се највећи дијелом односе на суфинасирање пројекта изградње објекта зграде за младе брачне парове у Фочи у износу од 270.347 КМ, по основу Одлуке о начину и условима јавне продаје грађевинске парцеле у својини Општине Фоча и избора инвеститора за изградњу објекта зграде за младе брачне парове у Фочи („Службени гласник општине Фоча“ број 7/22 и 8/22).
Исказани остали капитални грантови су прецијењени у износу од 270.347 КМ за колико су потцијењене субвенције, јер суфинансирање изградње зграде за младе брачне парове не преставља грант већ субвенцију, што није у складу са чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.
Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 2.512.531 КМ, од чега дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (2.120.297 КМ) и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (392.234 КМ).
Расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти исказани су износу од 115.387 КМ, а односе се у потпуности на расходе финансирања и друге финансијске трошкове између јединица власти.
Расходи по судским рјешењима су исказани у износу од 51.802 КМ, а највећим дијелом се односе на судско поравнање (42.216 КМ).

Трансфери између и унутар јединица власти су исказани у износу од 45.696 КМ, а односе се на трансфере ентитету (1.965 КМ), трансфере јединицама локалне самоуправе (40.272 КМ), транфере фондовима обавезног социјалног осигурања (497 КМ) и транфере осталим јединицама власти (2.962 КМ). Трансфер јединицама локалне самоуправе односи се на трансфер Општини Трново у сврху рјешавања стамбеног питања вишечлане породице за коју је Општина добила трансфер (приходе) од Предсједништва БиХ за ту сврху (накнадно одлучено да се стамбено питање реализује у Општини Трново).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се класификација субвенција и грантова врши у складу са чланом 94. и 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 2.886.429 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину (2.187.446 КМ), издатке за финансијску имовину (2.000 КМ), издатке за отплату дугова (622.168 КМ) и остале издатке (74.815 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину се односе на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (981.443 КМ), издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (990.392 КМ), издатке за набавку постројења и опреме (153.678 КМ), издатке за инвестиционо одржавање опреме (6.962 КМ), издатке за нематеријалну произведену имовину (20.942 КМ), издатке за прибављање земљишта (4.510 КМ) и издатке за залихе материјала, робе и стиног инвентара, амбалаже (29.519 КМ). Највећи дио издатака се односи на изградњу путева, јавне расвјете, спортско-рекреативних терена, реконструкцију трга и градске пијаце. Резервисање буџетских средстава је извршено у укупном износу од 103.432 КМ у складу са чланом 96. став (5) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, а највећим дијелом се односе на покренуте или завршене јавне набавке за расвјету, видео надзор и изградњу потпорног зида.

Издаци за финансијску имовину се односе на издатке за акције и учешћа у капиталу по основу Одлуке о усклађивању организовања и пословања Српске централне библиотеке „Просвјета“ Фоча („Службени гласник Општине Фоча“ број 6/22).

Издаци за отплату дугова се односе на издатке за отплату главнице по хартијама од вриједности (166.832 КМ), издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи (453.447 КМ) и издатке за отплату дугова према другим буџетским корисницима исте јединице власти (1.889 КМ).

Остале издатке чине у потпуности остали издаци из трансакција са другим јединицама власти (74.815 КМ).

6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит

У обрасцу ПИФ-а исказан је суфицит у износу од 1.735.231 КМ и представља збир бруто суфицита (3.839.834 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказан у негативном износу (2.104.603 КМ). Исказани бруто суфицит представља разлику између прихода фонда (16.206.818 КМ) и расхода фонда (12.366.984 КМ), а нето издаци за нефинансијску имовину исказани у негативном износу представљају разлику између примитака за нефинансијску имовину (82.843 КМ) и издатака за нефинансијску имовину (2.187.206 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање у обрасцу ПИФ-а је исказано у негативном износу од 600.263 КМ, а представља збир нето примитака по основу финансијске имовине у негативном износу (2.000 КМ), нето задуживања у негативном износу (622.168 КМ), осталих нето примитака у негативном износу (4.323 КМ) и расподјеле суфицита из ранијих периода (28.228 КМ).

6.1.4.1. Нето примици од финансијске имовине

Нето примици по основу финансијске имовине су исказани у негативном износу по основу издатака за финансијску имовину у износу од 2.000 КМ, а примитака од финансијске имовине није било.

6.1.4.2. Нето задуживање

Нето задуживање је исказано у негативном износу по основу издатака за отплату дугова у износу од 622.168 КМ, а примитака од задуживања није било.

6.1.4.3. Остали нето примици

Остали нето примици представљају разлику осталих примитака (70.492 КМ) и осталих издатака (74.815 КМ).

6.1.4.4. Расподјела суфицита из ранијих година

Расподјела суфицита из ранијег периода исказана је у износу од 28.228 КМ, а односи се на неутрошена намјенска средства из 2021. године за коју је Скупштина општине донијела Одлуку о утрошку намјенских средстава из 2021. године у 2022. години и расподјели максималног износа коригованог суфицита из 2021. године расположивог за потрошњу у 2022. години („Службени гласник Општине Фоча“ број 10/22).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 1.134.968 КМ, а чине је нето финансирање у негативном износу (600.263 КМ) и суфицит (1.735.221 КМ).

6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима

Општина је у обрасцу ПИФ-а за 2022. годину исказала укупне приходе и примитке у износу од 16.388.381 КМ, од тога на фонду 01 у износу од 16.388.131 КМ и на фонду 03 у износу од 250 КМ, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 15.253.413 КМ, од тога на фонду 01 у износу од 15.253.173 КМ и на фонду 03 у износу од 240 КМ.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 17.411.385 КМ, а чине их приходи (16.206.818 КМ), који се исказују у ПИФ-у и приходи обрачунског карактера (1.204.568 КМ).

6.2.1.1. Приходи (осим обрачунских)

Приходе (осим обрачунских) чине порески приходи (10.576.635 КМ), непорески приходи (2.849.166 КМ), грантови (868.564 КМ) и трансфери између или унутар јединица власти (1.912.452 КМ), а који су детаљно образложени у тачки 6.1.1. извјештаја.

6.2.1.2. Приходи обрачунског карактера

Приходе обрачунског карактера чине приходи од реализације залиха (9.494 КМ), приходи од усклађивања вриједности имовине (528.016 КМ), добици од продаје имовине (809 КМ), помоћи у натури (895.000 КМ) и остали приходи обрачунског карактера у негативном износу (226.631 КМ).

Приходи од усклађивања вриједности имовине и остали приходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на евидентирања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01.2022-31.12.2022. године који је достављен од стране Пореске управе Републике Српске.

Помоћи у натури су прецијењене у износу од 895.000 КМ за колико су потцијењени приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти, јер улагање из Програма јавних инвестиција Републике Српске у нефинансијску имовину (изградња путева) Општине Фоча је евидентирано на помоћи у натури од правних лица из земље, што није у складу са чланом 65. став (1) тачка 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти код уступања нефинансијске имовине од других јединица власти евидентирају у складу са чланом 65. став (1) тачка 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 30.259.542 КМ, а чине их расходи фонда (ПИФ-а) у износу од 12.366.984 КМ и расходи обрачунског карактера у износу од 17.892.558 КМ. Према налазу ревизије расходи у билансу успјеха су подцијењени у износу од 1.723 КМ.

6.2.2.1. Расходи (осим обрачунских)

Расходе (осим обрачунских) чине текући раходи (12.321.288 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти (45.696 КМ), а који су детаљно образложени у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

6.2.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера су исказани по основу набавне вриједности реализованих залиха (27.824 КМ), амортизације (9.753.743 КМ), усклађивања вриједности имовине (531.888 КМ), осталих расхода обрачунског карактера (64.328 КМ) и расхода обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (7.514.775 КМ).

Расходи по основу амортизације односе се највећим дијелом на расходе амортизације стамбених објеката (33.959 КМ), пословних објеката (485.905 КМ), саобраћајних објеката (8.402.920 КМ), осталих грађевинских објеката (627.399 КМ), превозних средстава (16.945 КМ), рачунарске опреме (12.620 КМ), опреме за образовање, науку, културу и спорт (73.892 КМ), специјалне опреме (37.827 КМ) и нематеријалне имовине (37.102 КМ). Код обрачуна амортизације примијењене су годишње амортизационе стопе из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике (“Службени гласник Републике Српске” број 110/16). Ревизијским испитивањем је утврђено да су расходи амортизације саобраћајних објеката више обрачунати за износ од 25.542 КМ, јер обрачун амортизације

новоизграђених путева је извршен за цијелу годину, а не од момента када је средство расположиво за коришћење сходно МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 71). Сходно наведеном, расходи амортизације су прецијењени за износ од 25.542 КМ за колико су подцијењени зграде и објекти.

Расходи од усклађивања вриједности имовине су потцијењени за износ од 27.265 КМ за колико су прецијењена краткорочна потраживања (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

Расходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти односе се на пренос без накнаде објеката Основне школе „Свети Сава“, Основне школе „Веселин Маслеша“ и припадајућег земљишта на Републички ниво, што је у складу са чланом 62 став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се обрачун амортизације врши од момента кад је средство расположиво за коришћење сходно МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 71).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (17.411.385 КМ) и расхода (30.259.542 КМ) исказан је финансијски резултат у негативном износу од 12.848.157 КМ. Према налазу ревизије финансијски резултат је више исказан за износ од 1.723 КМ (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

На дан 31.12.2022. године исказана је пословна актива у износу од 297.770.344 КМ бруто вриједности, 145.808.375 КМ исправке вриједности и 151.961.969 КМ нето вриједности. Чине је текућа и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана је у износу од 4.986.341 КМ бруто вриједности, 1.296.914 исправке вриједности и 3.689.427 КМ нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину и нефинансијску имовину у текућим средствима. Према налазу ревизије текућа имовина је подцијењена за износ од 26.012 КМ.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 4.911.352 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 1.229.704 КМ и 3.681.648 КМ нето вриједности. Односи се на готовину и готовинске еквиваленте (2.584.568 КМ), краткорочна потраживања (727.495 КМ), краткорочна разграничења (68.321 КМ), краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти (301.264 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти односе се на средства на банковним рачунима (2.579.931 КМ) и благајну (4.637 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 1.957.642 КМ бруто вриједности, 1.230.147 КМ исправке вриједности и 727.495 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања по основу продаје и извршених услуга (200.072 КМ), потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (426.366 КМ), потраживања по основу пореза на додату вриједност (93.560 КМ) и остала краткорочна потраживања (7.497 КМ).

Потраживања по основу продаје и извршених услуга углавном се односе на потраживања по основу закупа и продаје земљишта. Потраживања по основу продаје и извршених услуга су прецијењена за 27.265 КМ за колико су потцијењана сумњива и спорна потраживања и расходи од усклађивања вриједности имовине, јер

потраживања по основу закупа земљишта и пословног простора која нису наплаћена дуже од 12 мјесеци од датума доспијећа нису коригована и класификована као сумњива и спорна потраживања у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.
Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су исказана у износу од 1.612.506 КМ бруто вриједности 1.186.140 КМ исправке вриједности и 426.366 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања по основу пореских и непореских прихода.
Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а која доспијевају на наплату у року до годину дана у износу од 104.848 КМ нису рекласификована на краткорочна потраживања. Такође, потраживања за која је продужен рок плаћања на период дуже од годину дана у износу од 51.571 КМ нису рекласификована на дугорочна потраживања. Сходно томе, краткорочна потраживања потцијењена су за износ од 53.277 КМ, за колико су прецијењена дугорочна потраживања, што није у складу са чланом 62. став (1) и 68. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочна разграничења су исказана у износу од 68.321 КМ, а односе се на остала краткорочна разграничења.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти највећим дијелом се односи на трансфер Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу рефундације личне инвалиднине из области социјалне заштите.

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у износу од 74.990 КМ бруто вриједности 67.210 КМ исправке вриједности и 7.780 КМ нето вриједности,а односи се на залихе робе (5.724 КМ) и ситан инвентар, ауто-гуме, одјећу, обућу и слично (2.056 КМ).
Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- ***корекција потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци врши сходно члану 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;***
- ***евидентирање потраживања која доспијевају у периоду до годину дана и потраживања за која је продужен рок плаћања на период дуже од годину дана врши у складу са чланом 62. став (1) и 68. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.***

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 292.784.003 КМ бруто вриједности, 144.511.461 КМ исправке вриједности и 148.272.542 КМ нето вриједности. Према налазу ревизије стална имовина је прецијењена за износ од 74.229 КМ.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 2.060.124 КМ нето вриједности, а односе се на дугорочне пласмане (1.583.548 КМ) и дугорочна потраживања (476.576 КМ).

Дугорочне пласмане чине у потпуности акције и учешћа у капиталу.

Акције и учешћа у капиталу у главној књизи трезора се воде по номиналној вриједности, а односе се на КП „Комуналац“ а.д. Фоча (310.937 КМ), ПВиК „Извор“ а.д. Фоча (1.226.732 КМ), ЈУ Дом здравља Фоча (2.000 КМ), ЈУ Апотека Фоча (2.000 КМ) и „Енергана - Фоча“ д.о.о. Фоча (1.000 КМ).

Општина је евидентирала у ГКТ на акције и учешћа у капиталу оснивачки улог за Српску централну библиотеку „Просвјета“ Фоча (2.000 КМ) за коју није испунила услов за почетно признавање сходно члану 67. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер вриједност оснивачког улога основног капитала није уписана у регистру суда. Скупштина општине је донијела Одлуку о усклађивању организовања и пословања Српске централне библиотеке „Просвјета“ Фоча с обзиром да је оснивач библиотеке Српско просвјетно и културног друштво „Просвјета“ Источно Сарајево својом одлуком исказало интересовање да се Општина упише у судски регистар као суоснивач библиотеке. Окружни привредни суд у Требињу је утврдио Закључком од 16.6.2022. године да нису испуњени формални и материјални услови за упис промјене правне форме Српске централне библиотеке „Просвјета“ Фоча прописане чланом 11. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 67/13, 15/16 и 84/19) и да установа може бити јавна само у случају када је једини оснивач Република и/или јединица локалне самоуправе.

Дугорочна потраживања се односе на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (394.006 КМ) и на остала дугорочна потраживања (82.570 КМ). Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања су прецијењена за износ од 53.277 КМ (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

Остала дугорочна потраживања су прецијењена за износ од 46.494 КМ за колико је прецијењен финансијски резултат ранијих година и потцијењена спорна остала краткорочна потраживања и корекција осталих краткорочних потраживања, јер доспјела потраживања од привредног друштва ГИК „Хидроградња“ а.д. у стечају Источно Сарајево нису наплаћена у року од 12 мјесеци за које Општина није у ранијем периоду извршила класификацију по рочности на краткорочна и корекцију у складу са чланом 60. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Општина је у 2023. години извршила исправку грешака по наведеном основу сходно томе није дата препорука.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 290.723.879 КМ бруто вриједности, 144.511.461 КМ исправке вриједности и 146.212.418 КМ нето вриједности, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцјености, непроизведену сталну имовину, нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми и улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми.

Произведена стална имовина је исказана у износу од 263.861.890 КМ бруто вриједности, 144.492.266 КМ исправке вриједности и 119.369.624 КМ нето вриједности, а чине је зграде и објекти, постројења и опрема и нематеријална произведена имовина. Зграде и објекти су исказани у износу од 118.480.345 КМ, а односе се на стамбене објекте (2.442.190 КМ), пословне објекте и просторе (23.080.954 КМ), саобраћајне објекте (82.816.049 КМ) и остале пословне објекте (10.141.152 КМ). Општина је водоводну мрежу у вриједности од 2.774.038 КМ са средстава у припреми ставила у употребу. Општина је пословну зону „Ливаде“ (комплекс бивше касарне) признала и евидентирала на зграде и објекте, а иста представља инвестициону имовину, јер се не користи у административне сврхе и чува са циљем давања у закуп екстерним странама сходно МРС ЈС - 16 Инвестициона имовина (параграф 12) и члану 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Сходно томе, инвестициона имовина је потцијењена у вриједности од 620.520 КМ за колико су прецијењени зграде и објекти.Такође, зграде и објекти су подцијењени у износу од 25.542 КМ по основу више обрачунате амортизације (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Постројења и опрема исказана су у износу од 876.725 КМ, а односе се највећим дијелом на превозна средства (34.724 КМ), канцеларијску опрему (31.802 КМ), рачунарску опрему (83.606 КМ), опрему за образовање, науку, културу и спорт (462.174 КМ), опрему за гријање и вентилацију (44.802 КМ), ватрогасну и комуналну опрему (140.793 КМ). Нематеријална произведена опрема је исказана у износу од 12.554 КМ, а односи се на регулационе планове.

Драгоцјености су исказане у износу од 420 КМ, а односе се на умјетничка дијела.

Непроизведена стална имовина је исказана у износу од 25.472.564 КМ бруто вриједности, 17.749 КМ исправке вриједности и 25.454.815 КМ нето вриједности, а односи се на земљиште (23.494.507 КМ) и шуме (1.960.308 КМ). Нематеријална непроизведена имовина је исказана у износу од 17.749 КМ бруто вриједности и 17.749 КМ исправке вриједности, а односи се на лиценце за коју Општина није примијенила ревалоризациони модел вредновања сходно члану 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике којим је прописано да након што је књиговодствена вриједност сведена на нулу изврши се примјена ревалоризационог модела.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана у износу од 1.381.774 КМ нето вриједности, а односи се највећим дијелом на изградњу пута Хум-Брштеновица (889.460 КМ), водовод –друга фаза реконструкције (378.436 КМ) и депонију „Филиповићи“ (36.712 КМ).

Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми је исказано у износу 7.231 КМ бруто вриједности, 1.446 КМ исправке вриједности и 5.785 КМ нето вриједности, а односи се на улагања од стране ЈУ Туристичке организације Фоча .

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- ***на позицији акције и учешћа у капиталу почетно признавање врши у складу са чланом 67. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;***
- ***евидентирање инвестиоцине имовине врши сходно МРС ЈС - 16 Инвестициона имовина (параграф 12) и члану 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;***
- ***примијени ревалоризациони модел вредновања за нематеријалну непроизведену имовину сходно члану 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.***

6.3.2. Пасива

На дан 31.12.2022. године исказана је пословна пасива у износу од 151.961.970 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 12.304.670 КМ, а чине их краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 2.502.361 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (723.488 КМ), обавезе за лична примања запослених (511.869 КМ), обавезе из пословања (811.364 КМ), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (305.023 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (1.672 КМ), остале краткорочне обавезе (2.103 КМ) и

краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (146.842 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе се односе на краткорочне обавезе по основу хартија од вриједности (172.766 КМ) и обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана (550.722 КМ). Краткорочне обавезе по основу хартија од вриједности се односе на обавезе по основу дијела дугорочних обавеза у земљи који доспијевају на наплату до годину дана.

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2022.године у износу од 299.655 КМ и на обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи за децембар 2022. године у износу од 212.214 КМ.

Обавезе из пословања се односе на обавезе из пословања у земљи (799.629 КМ) и обавезе из пословања у иностранству (11.735 КМ). Обавезе из пословања у земљи највише чине обавезе за набавку робе и услуга у земљи (262.119 КМ), обавезе за набавку сталне имовине у земљи (417.185 КМ), обавезе према физичким лицима у земљи (33.255 КМ) и обавезе по судским рјешењима у земљи (47.621 КМ).

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите се односе на обавезе за субвенције (79.825 КМ), обавезе за грантове (1.642 КМ) и обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (223.556 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти се односе највећим дијелом на дугорочне обавезе које доспјевају до годину дана (91.163 КМ) по основу дугорочног кредита према Министарству финансија Републике Српске према пројекту „Водоснабдијевање у општини Фоча“.

Општина је до рока за састављање финансијских извјештаја измирила обавезе из 2022. године у износу од 1.552.957 КМ.

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 9.802.309 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности (1.119.596 КМ), дугорочне обавезе по зајмовима (1.586.495 КМ), остале дугорочне обавезе (105.580 КМ) и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (6.995.638 КМ).

Дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности су евидентиране по основу прве емисије обвезница у 2020. години номиналне вриједности од 1.500.000 КМ по каматној стопи 3,5% годишње (период отплате од 9 година).

Дугорочне обавезе по зајмовима се односе на реализован кредит из 2019. године код „Intesa Sanpaolo Banka“ д.д. Сарајево за финансирање изградње нове зграде Дјечијег вртића „Чика Јова Змај“ у Фочи у износу од 2.500.000 КМ по каматној стопи 2,92 % годишње (период отплате 10 година).

Остале дугорочне обавезе се односе на ретенције (задржани дио исплата добављачима као гаранција за добро извршење посла) по основу реализације пројекта „Водоснабдијевање у општини Фоча“.

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти се односе на уговор о кредитном задужењу према Министарству финансија Републике Српске за реализацију пројекта „Водоснабдијевање у општини Фоча“ (пренос кредитних средстава Европске инвестиционе банке по пројекту „Водовод и канализација Републике Српске“). Укупно уговорена вриједност поменутог пројекта износи 10.000.000 КМ.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Власити извори средстава исказани су у износу од 139.657.300 КМ, а чине их трајни извори средстава (28.717.953 КМ) и финансијски резултат (110.939.347 КМ). Према налазу ревизије властити извори су прецијењени за износ од 48.217 КМ.

Финансијски резултат се односи на финансијски резултат ранијих година (123.787.504 КМ) и финансијски резултат текуће године у негативном износу (12.848.157 КМ). Финансијски резултат ранијих година је прецијењен за износ од 46.494 КМ, јер Општина није извршила исправку потраживања у ранијем периоду (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве исказане су у укупном износу од по 2.617.801 КМ, а односе се на примљене мјенице и банкарска гаранција за добро извршење посла у укупном у износу од 327.705 КМ, дате гаранције по основу јемства Комуналном предузећу „Комуналац“ а.д. Фоча по дугорочном кредиту у износу од 255.108 КМ и станови који су у претходним периодима стављени на располагање Општини без права власништва у износу од 2.045.988 КМ. У ванбилансој евиденцији нису евидентиране дате мјенице као средство обезбјеђења за сервисирање дуга по основу емисије обвезница и дугорочног кредита.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се на ванбилансним позицијама укњижи вриједност датих мјеница као средство обезбјеђења за сервисирање дуга по основу емисије обвезница и дугорочног кредита у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (16.180.660 КМ), одливи готовине из пословних активности (12.393.624 КМ), приливи готовине из инвестиционих активности (82.843 КМ), одливи готовине из инвестиционих активности (2.138.876 КМ) и одливи готовине из активности финансирања (622.168 КМ).
Нето прилив готовине исказан је у износу од 1.108.835 КМ, готовина на почетку обрачунског периода 1.475.733 КМ и готовина на крају обрачунског периода у износу од 2.584.568 КМ.
Биланс новчаних токова сачињен је у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и са захтјевима МРС ЈС 2 – Извјештаји о новчаним токовима (параграф 18, 22 и 25).

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је, у складу са одредбама МРС ЈС - 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38), објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У напоменама је објелодањено да су се против Општине у 2022. години водила четири судска спора укупне вриједности од 172.886 КМ, а основ спорова је накнада

штете. Општина води три спора у којима се појављује као тужилац укупне вриједности од 6.594 КМ, а основ спорова је наплата закупнине и комуналне накнаде.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидоване финансијске извјештаје за 2022. годину сачињена су и Напомене за период 01.01 – 31.12.2022. године, које пружају неопходне информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Горан Штрбац, с.р.

Остоја Драгојевић, с.р.

Гордана Шурлан, с.р.